

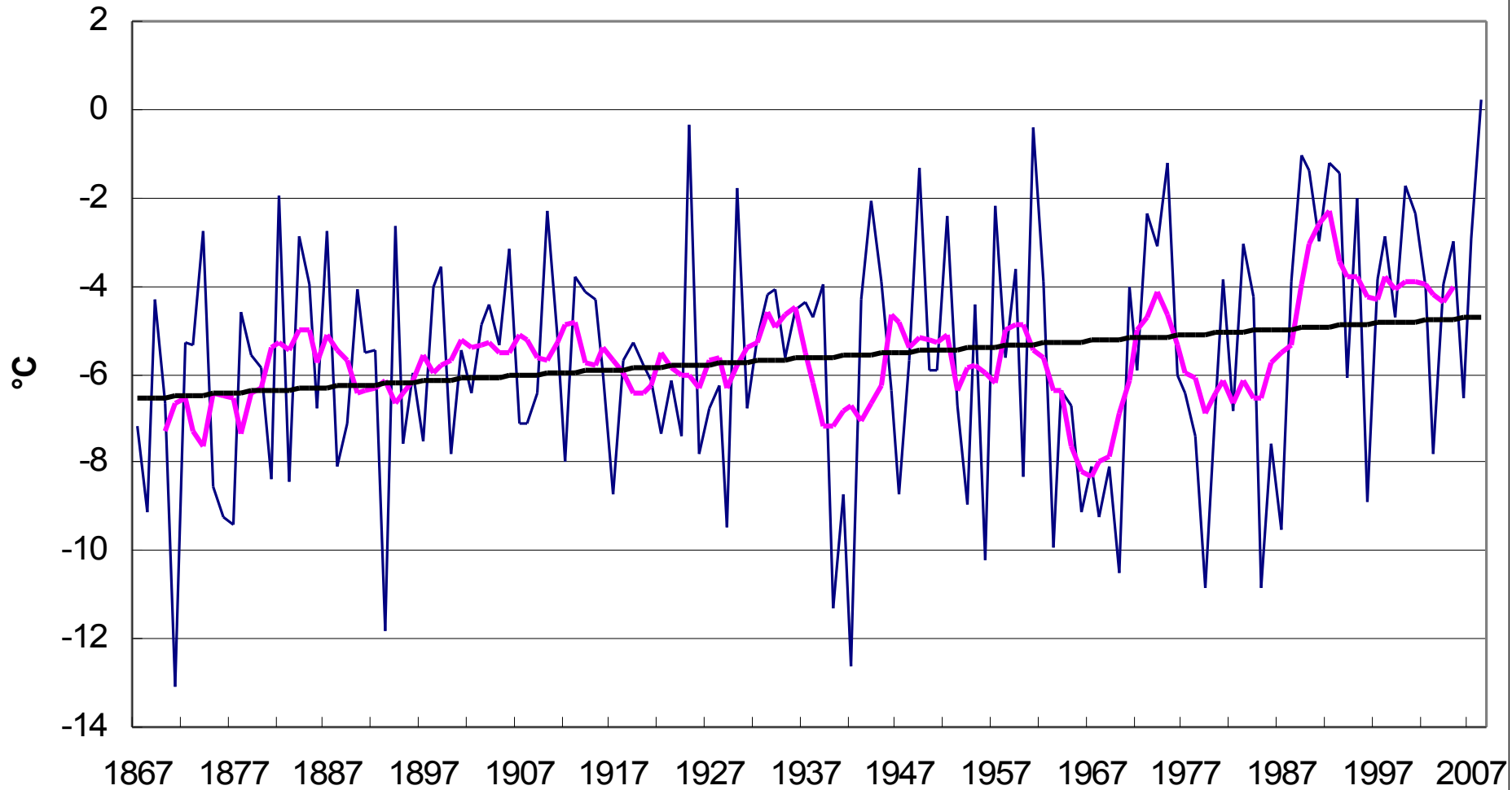
Eesti kliima muutumise tendentsid

Jaak Jaagus
Tartu Ülikool, geograafia osakond

Meteoroloogiapäeval, 25.03.2008

Kõigi aegade kõige soojem talv

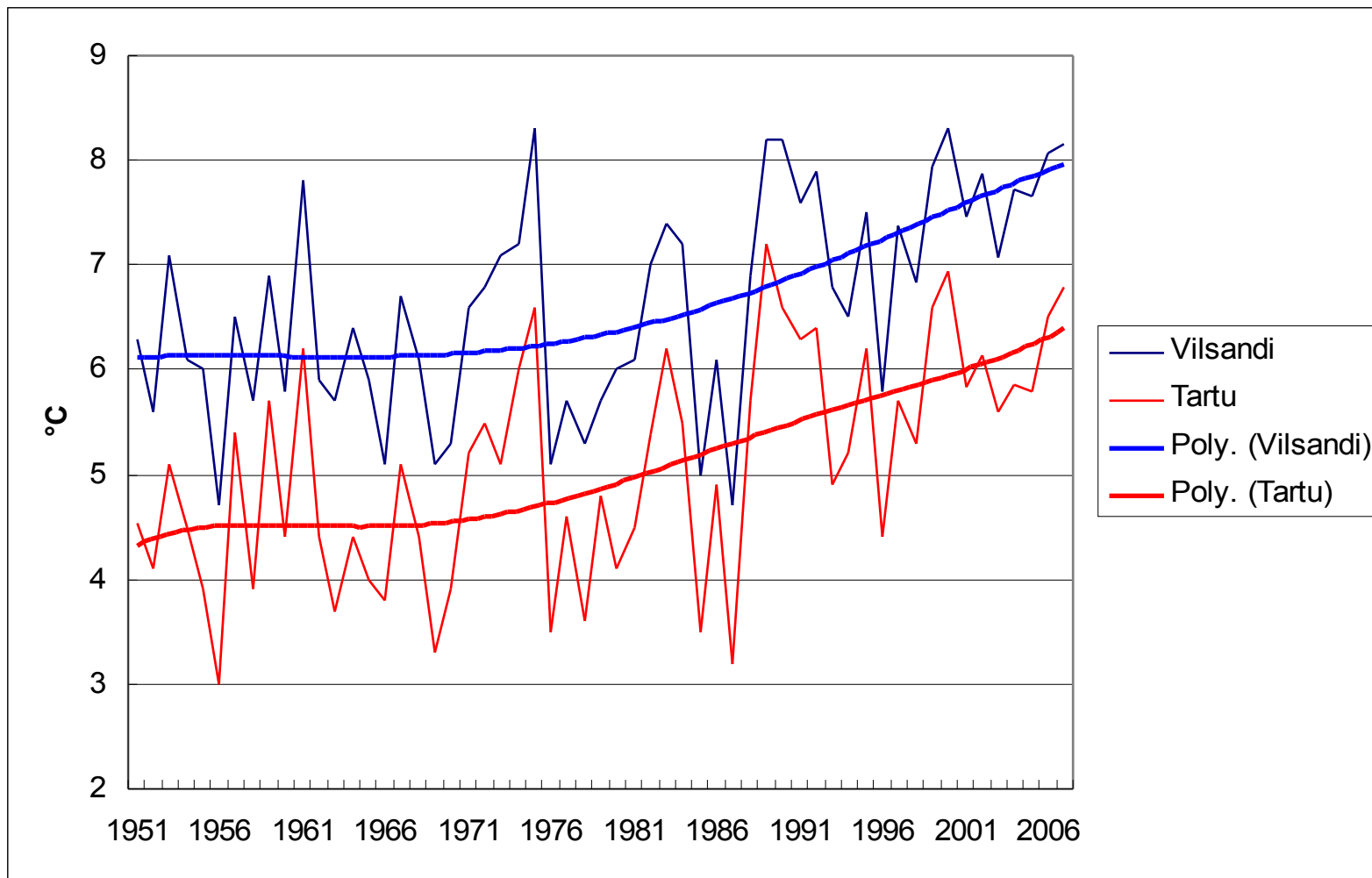
Talve (XII-II) õhutemperatuur Tartus ($p = 0,017$)

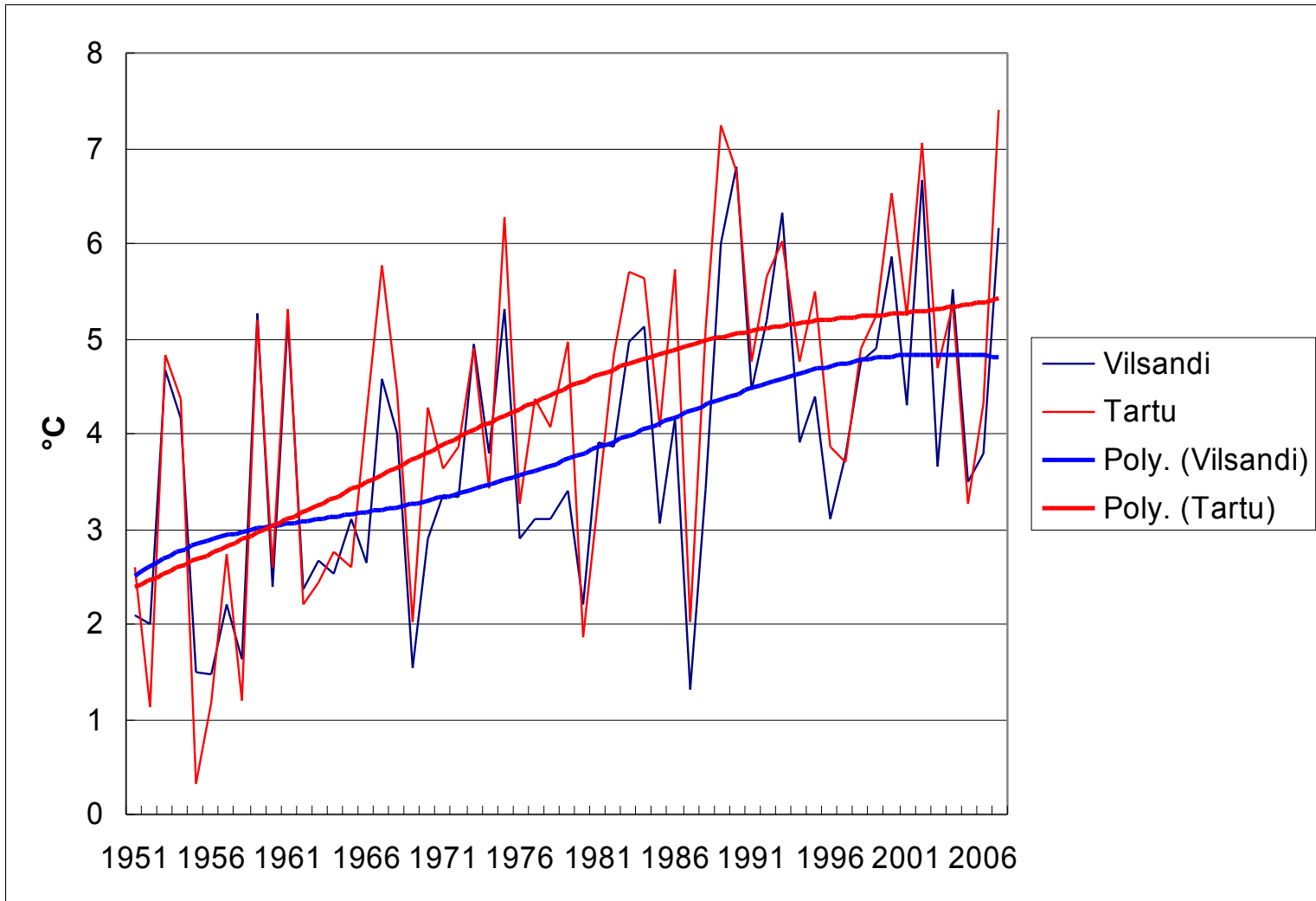
Õhutamperatuuri tõus Tartus ja Vilsandis trendi järgi perioodil 1951- 2007

- Aasta – 2,1 ja 1,9 kraadi ($p = 0,000$ ja $0,000$)
- Talv – 2,7 ja 2,4 kraadi ($p = 0,040$ ja $0,027$)
- Kevad – 3,2 ja 2,5 kraadi ($p = 0,000$ ja $0,000$)
- Suvi – 1,4 ja 1,9 kraadi ($p = 0,002$ ja $0,000$)
- Sügis – 0,6 ja 0,7 kraadi ($p = 0,265$ ja $0,214$)

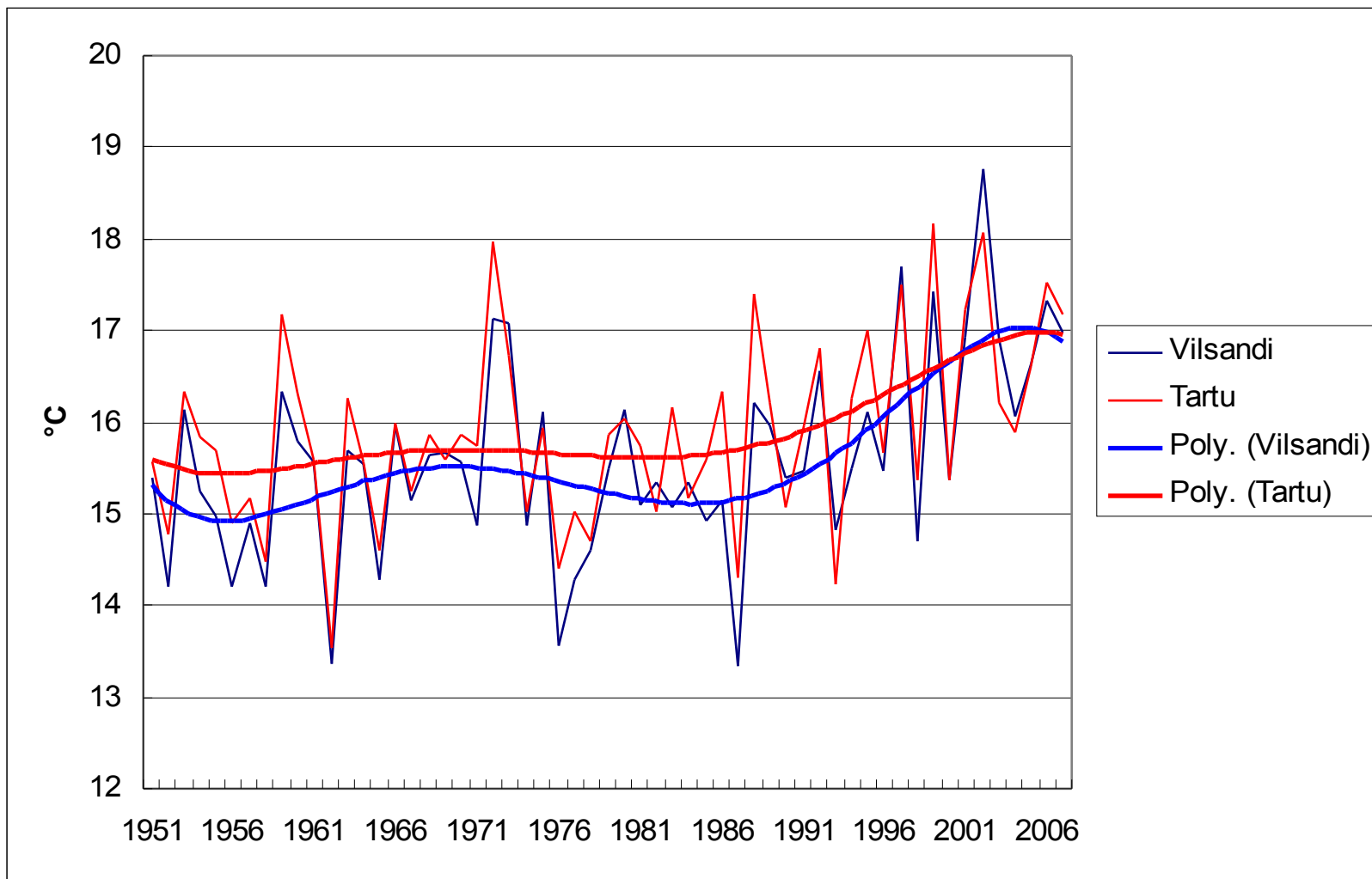
Aasta keskmine õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis

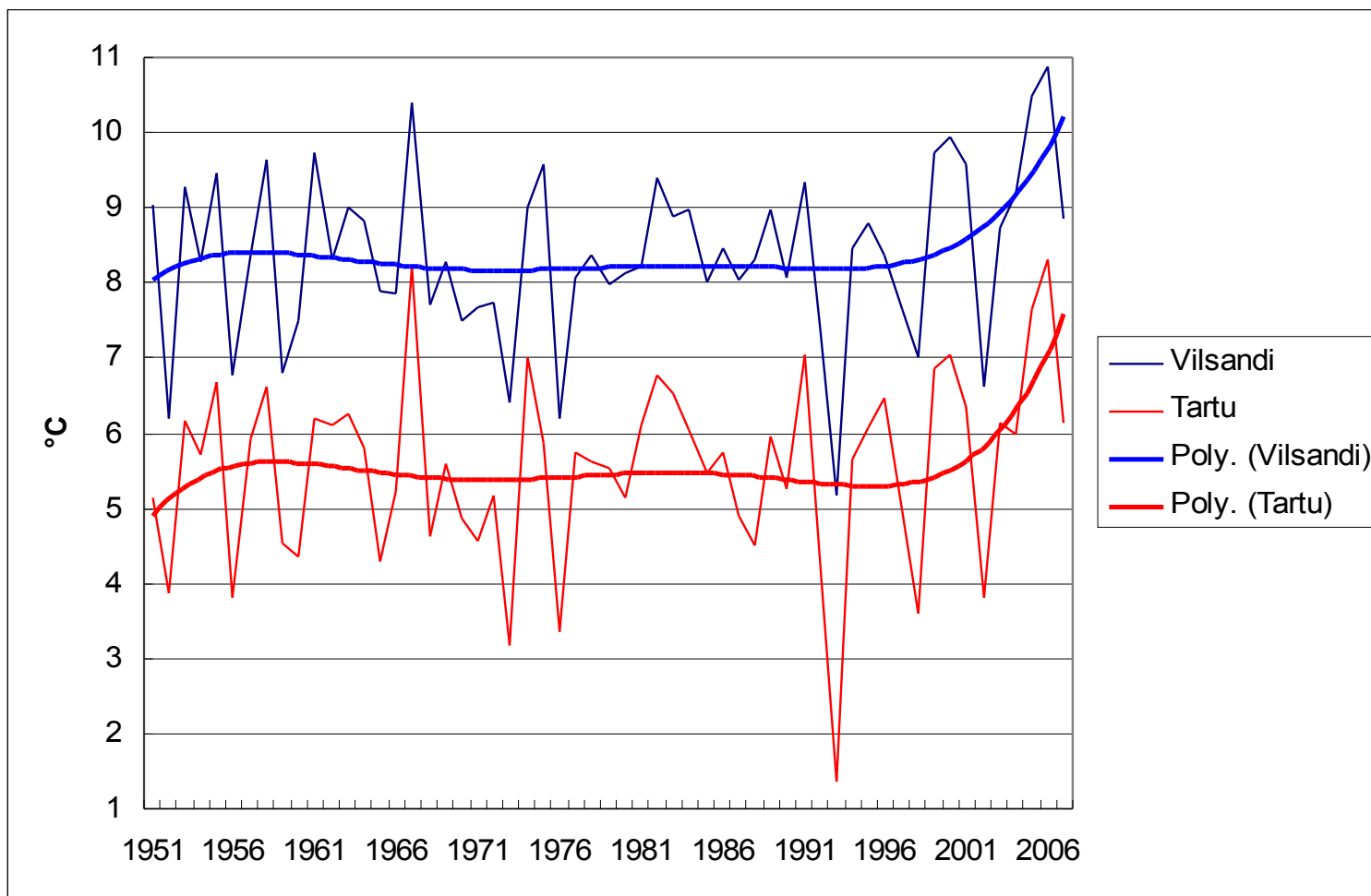
Kevade (III-V) keskmine õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis

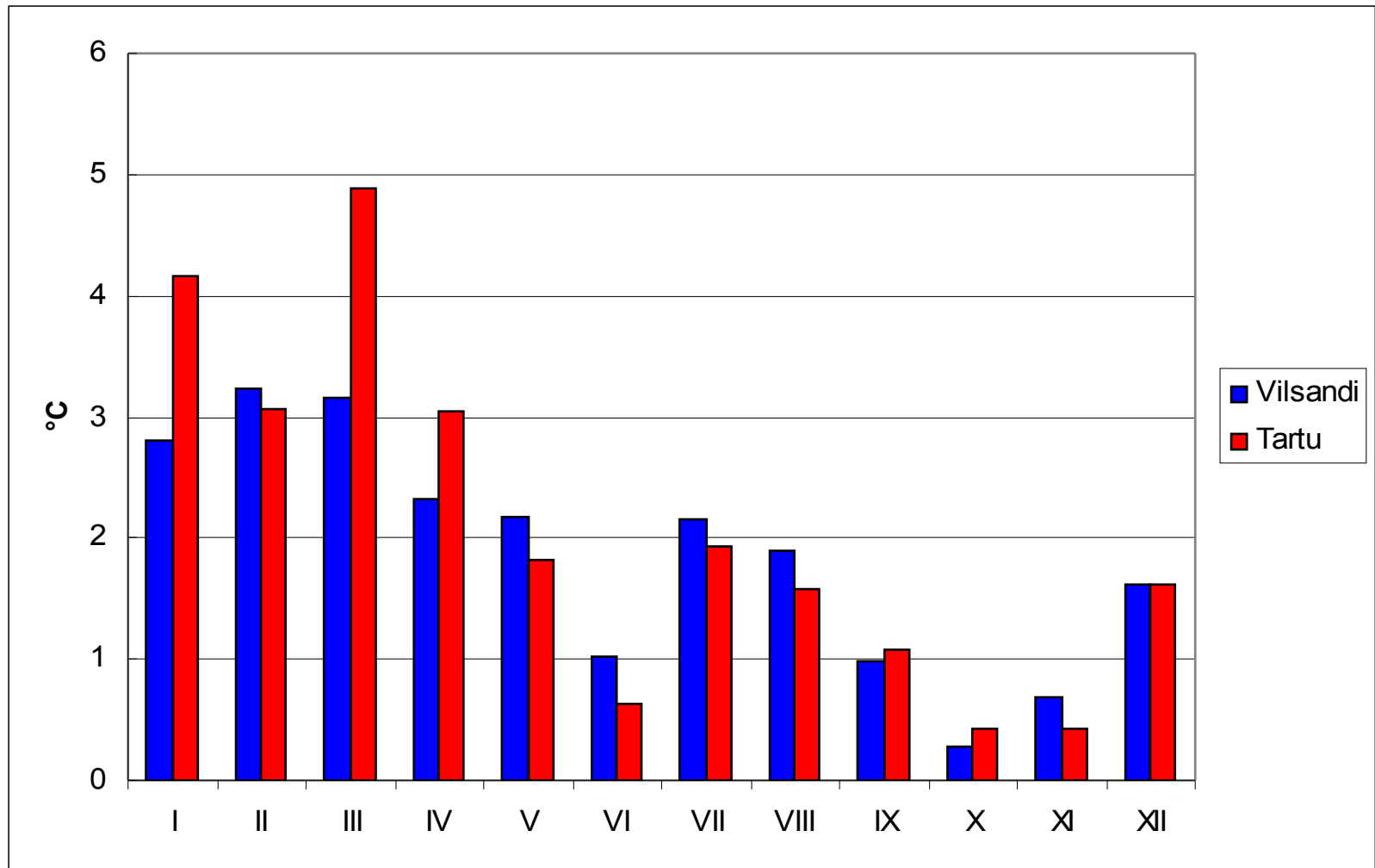
Suve (VI-VIII) keskmine õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis

Sügise (IX-XI) keskmine õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis

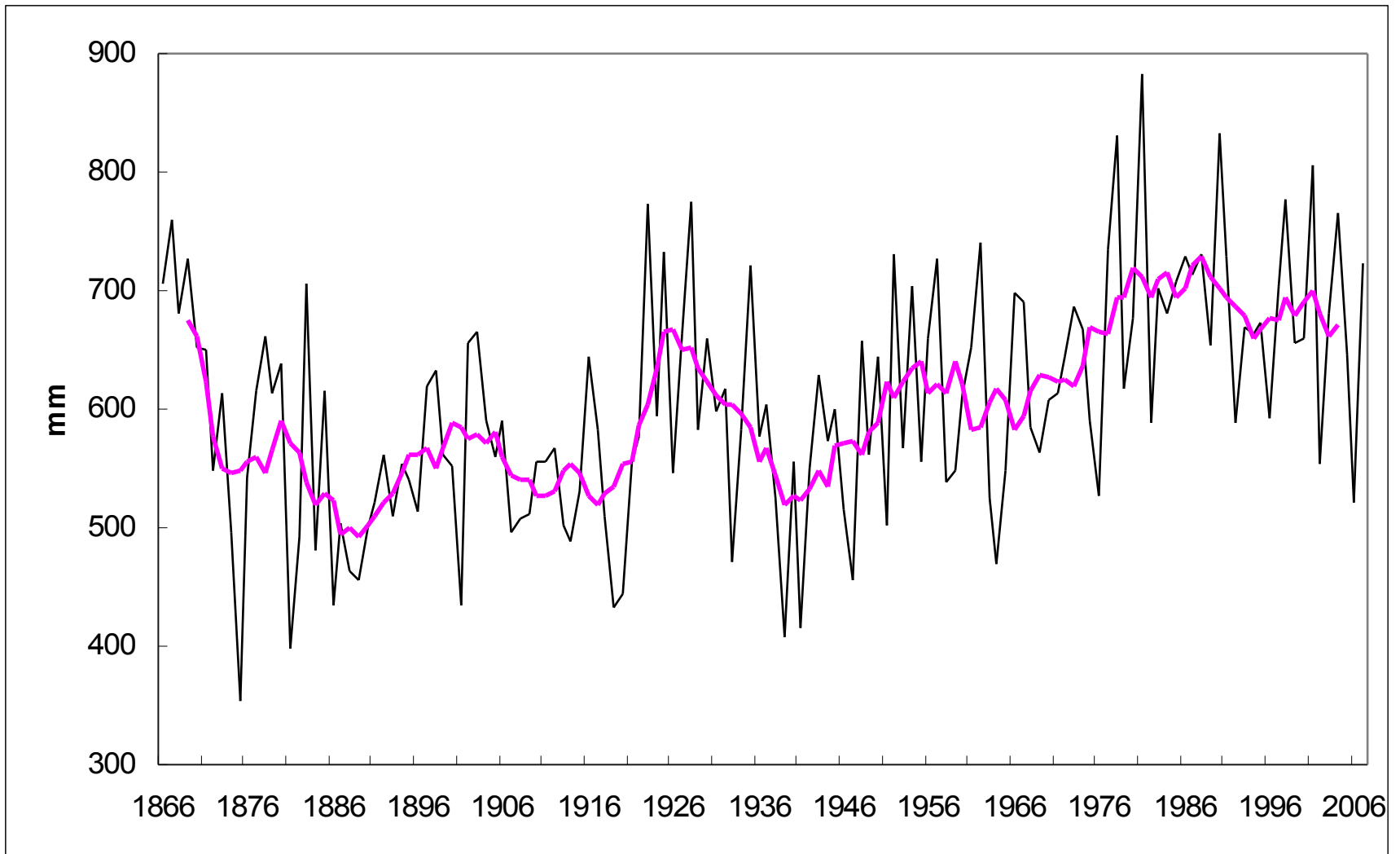

Kuu keskmise õhutemperatuuri muutus perioodil 1950-2007

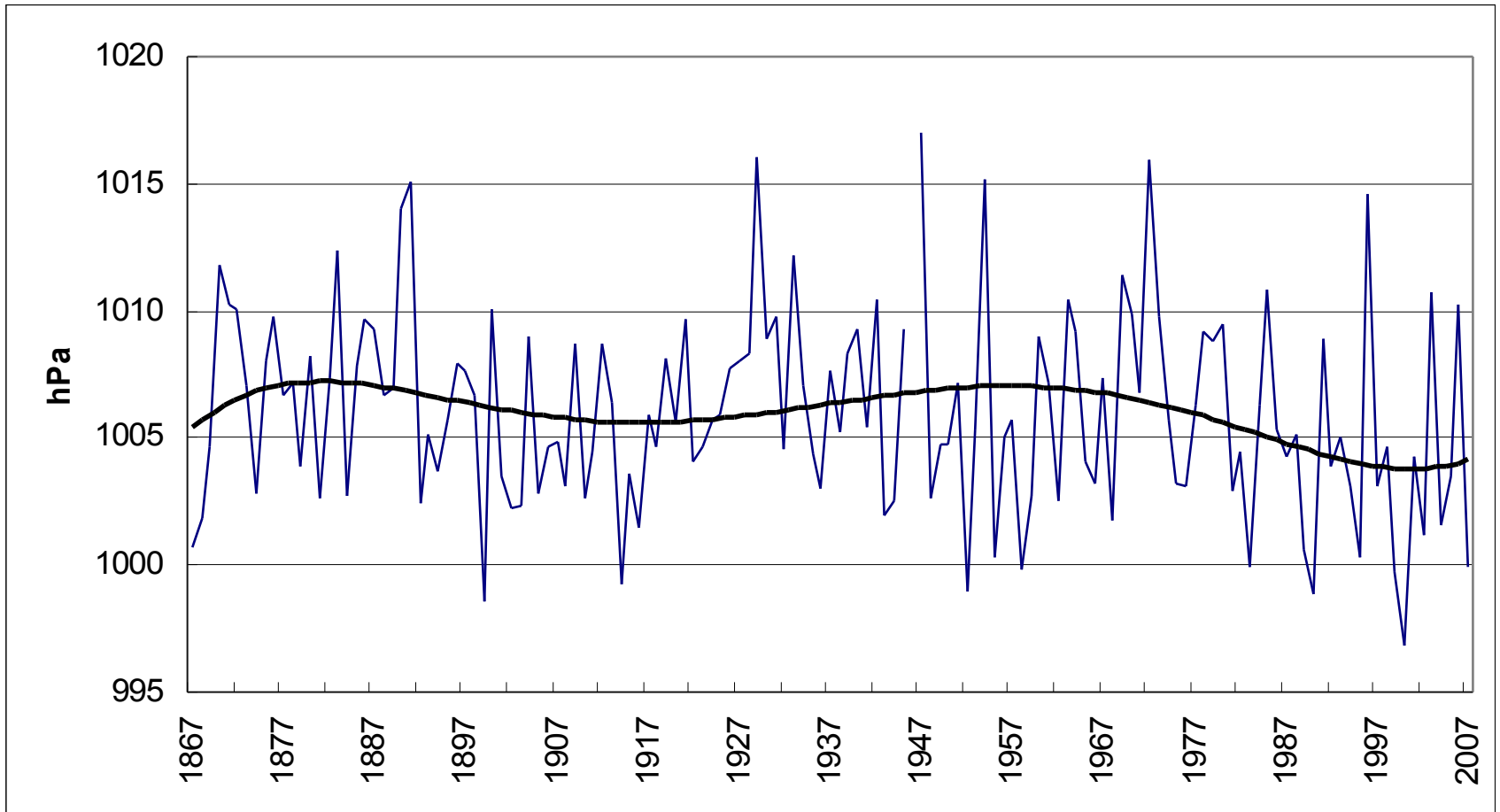
Territoriaalselt keskmiste sademete aastasumma Eestis

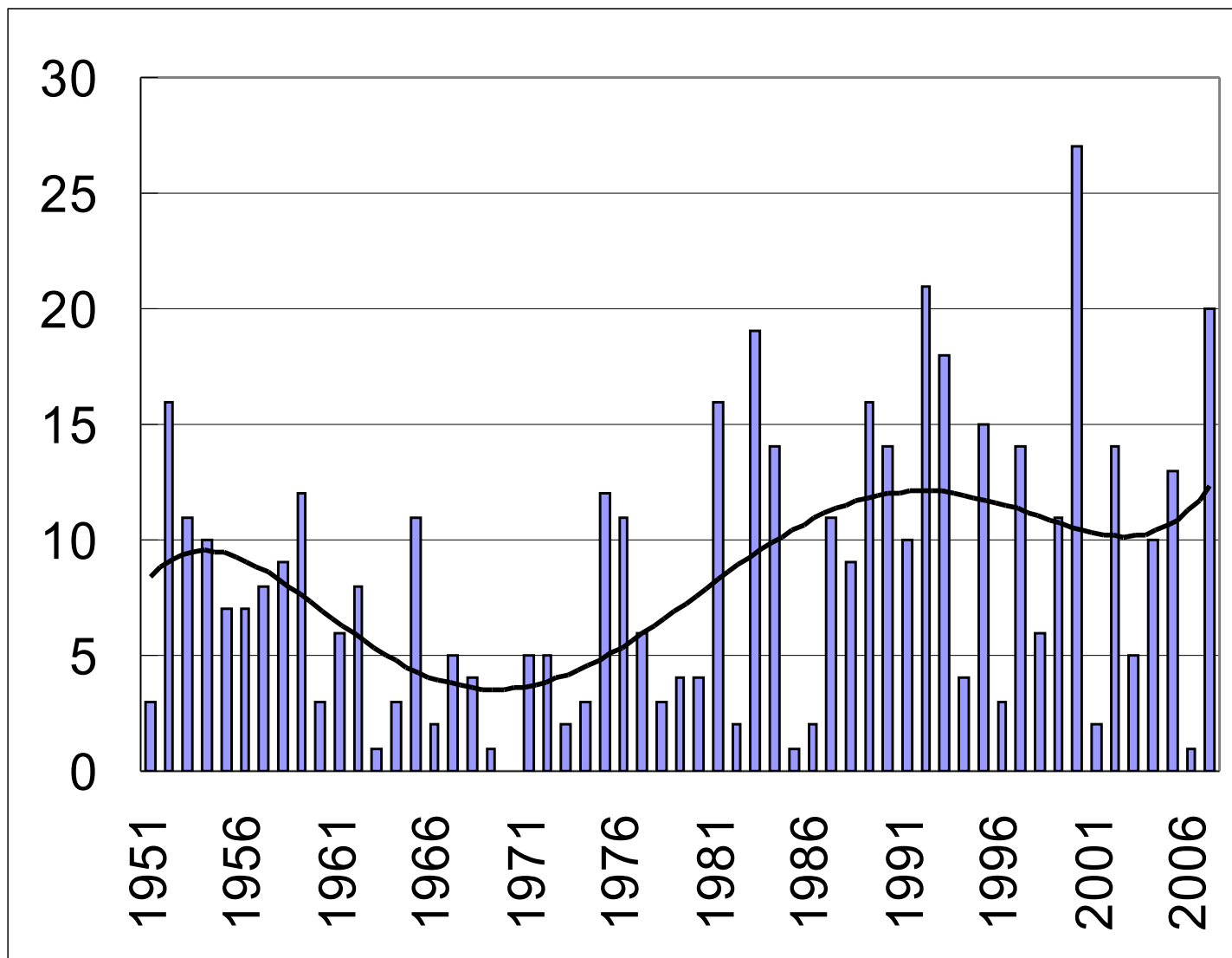
Eesti keskmiste sademete muutus trendi järgi perioodil 1966-2007

- Aasta – 5,1 mm ehk 0,8 %
- Talv – 39,7 mm ehk 29,2 % ($p = 0,027$)
- Kevad – -14,7 mm ehk -12,7 %
- Suvi – 44,9 mm ehk 20,7 % kraadi ($p = 0,186$)
- Sügis – -34,0 ja -16,4 kraadi ($p = 0,140$)

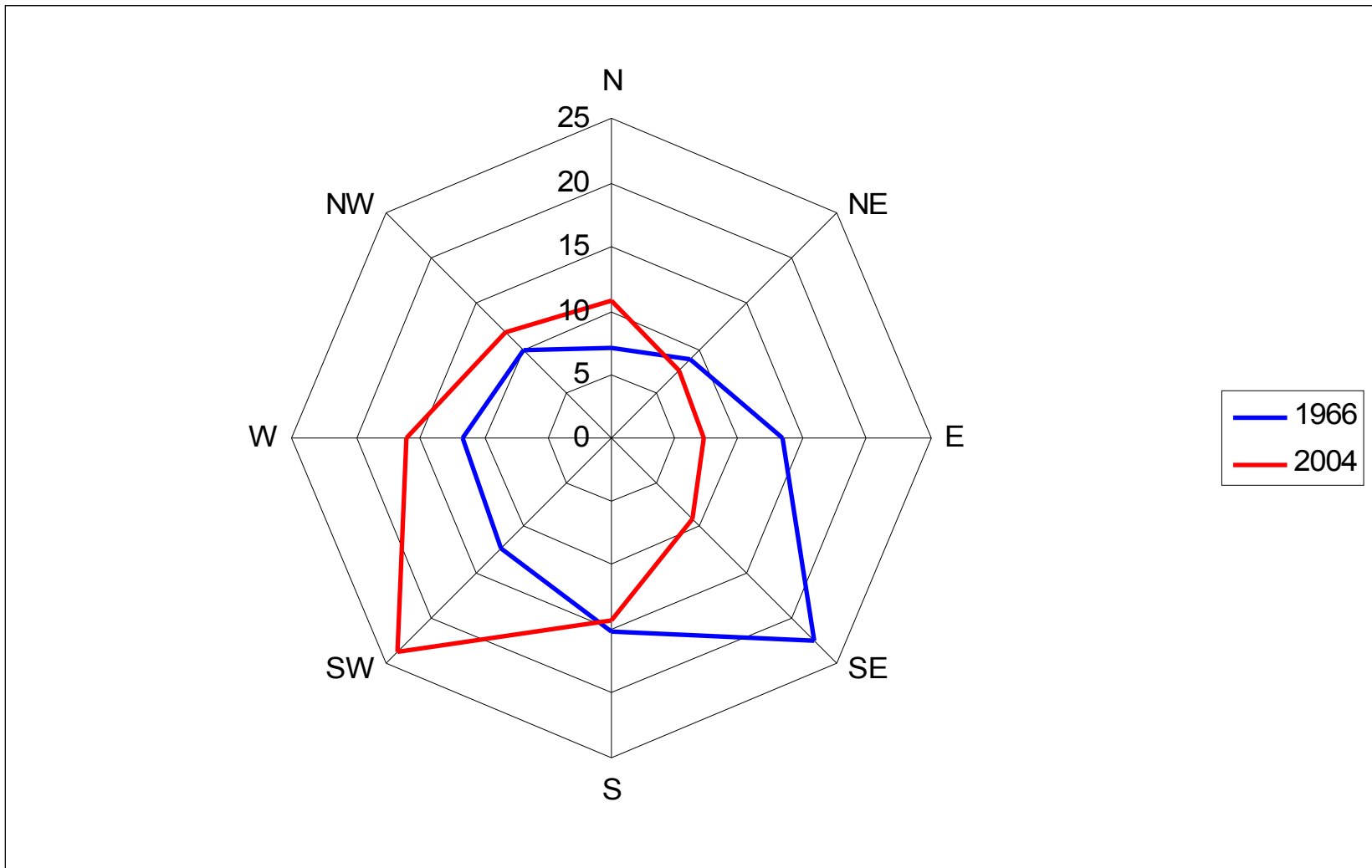
Talve keskmine õhurõhk jaama kõrgusel perioodil 1866/67-2006/07

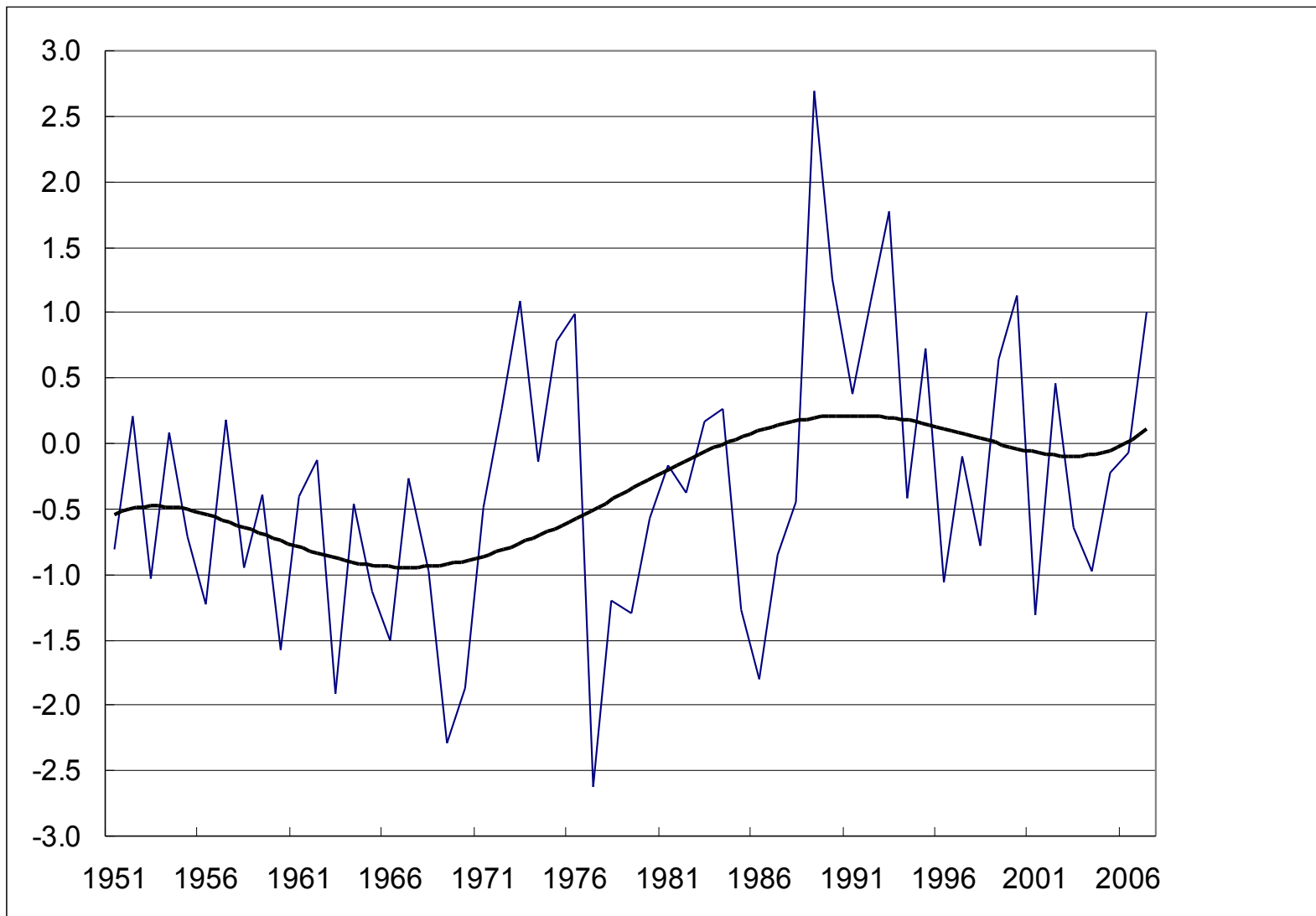
Tormipäevade arv Vilsandis talvel perioodil 1950/51-2006/07

Tuule suundade korduvus Vilsandis talvel trendi järgi aastatel 1966 ja 2004

Arktika ostsillatsioonide indeks kõikumised talvel

Talvise AO indeksi korrelatsioonid perioodil 1950/51-2006/07

- Talve õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis – 0,69 ja 0,73
- Kevade õhutemperatuur Tartus ja Vilsandis – 0,48 ja 0,61
- Eesti keskmine talvine sademete hulk – 0,46
- Tormipäevade arv Vilsandis talvel – 0,67

Järeldused

- Eestis on toimunud viimase sajandi jooksul üldine õhutemperatuuri tõus, aasta keskmisena umbes 2°C (1951-2007), kusjuures sellest kiirem soojenemine on olnud talvel ja kevadel
- Talve temperatuuride perioodilisus ca 13 aastat
- Viimasel aastakümnel on suved märgatavalt soojenenud põhjustades olulist trendi ka pikema perioodi jooksul
- Sademete hulga olulist suurenemist on täheldada vaid talviste sademete korral
- Sademete perioodilisus ca 25-30 aastat

Järeldused

- Tormipäevade arvu kasv talvel
- Vilsandis talvel edela- ja läänetuulte osatähtsuse selge tõus ning kagu- ja idatuulte sageduse langus
- Läänevoolu intensiivistumine talvel, positiivne trend AO indeksis
- Talve ja ka kevade ilmastiku muutused seotud läänevoolu tugevnemisega, tugev korrelatsioon AO indeksiga
- Ilmastiku tsükloonaalsuse suurenemine